

Sygn. akt I ACa 921/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Depczyński
Sędziowie:	SA Lilla Mateuszczyk SO del. Elżbieta Gawryszczak (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Joanna Płoszaj

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. Ś. i T. Ś.**

przeciwko **K. L. i A. L.**

o wydanie ruchomości

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 21 marca 2013 r., sygn. akt I C 173/11

1. oddala obie apelacje;

2. zasądza solidarnie od R. Ś. i T. Ś. na rzecz K. L. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

3. przyznaje i nakazuje wypłacić na rzecz adwokata J. R. ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 3.321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) zł brutto tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn.. akt I ACa 921/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu oddalił powództwo R. Ś. i T. Ś. skierowane przeciwko K. L. i A. L. o wydanie 200 ruchomości ewentualnie o zwrot ich wartości w kwocie 122.925złoty .Sąd nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu adwokatowi J. R. kwotę 4428 zł tytułem

wynagrodzenia za udzieloną powodowi z urzędu nieopłaconą pomoc prawną. Sąd I instancji zasądził również od powodów solidarnie na rzecz pozwanych kwotę 3600złoty tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd I instancji ustalił, że powodowie są rodzicami pozwanej i teściami jej męża A. L..

W 2002 r. powodowie nabyli wraz z pozwaną na współwłasność działkę budowlaną położoną w miejscowości L. .Pozwana planowała urządzenie tam gospodarstwa agroturystycznego .Rozpoczęto budowę budynku mieszkalnego .Powodowie , a szczególnie R. Ś. byli bardzo zaangażowani w prace na nieruchomości , spędzali na terenie nieruchomości dużo czasu , dokonywali i finansowali wiele zakupów , z uwagi na to , że pozwani od 2006 r. przebywali w celach zarobkowych w Irlandii. Pozwani dokonywali przelewów na rachunek powodów. W latach 2004-2007 pozwana zakupiła trzy konie trzymała także na terenie posesji psy. Zwierzętami zajmowali się powodowie .W 2008 r. powodowie podarowali swój udział w nieruchomości córce i zięciowi .Ustnie ustalono ,że pozwana zwróci rodzicom nakłady poczynione na nieruchomość poprzez zapłatę na ich rzecz kwoty 40.000złoty.

Na terenie działki pozwanych powodowie przechowywali różne przedmioty – narzędzia , urządzenia , stare meble, części samochodowe .Rzeczy te w większości znajdowały się w budynku gospodarczy.

Pomimo zawarcia umowy darowizny powód nadal uważał się za właściciela nieruchomości. Z czasem doszło do konfliktu między stronami na tle rozliczeń finansowych oraz podejmowania decyzji dotyczących nieruchomości. W sierpniu 2010r. pozwany , który przebywał w Polsce uniemożliwił powodowi dalszy wstęp na nieruchomość. Powód zaczął składać przeciwko córce i zięciowi liczne zawiadomienia o przestępstwie .Oskarżał pozwanych o kradzież ruchomości , zniszczenia mienia , oszustwo. Komisariat Policji w Z. prowadził szereg postępowań , w czasie których strony przedstawiały odmienne wersje wydarzeń. Wszystkie postępowania zakończyły się odmową wszczęcia postępowania z uwagi na brak dostatecznych danych uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa .W ich toku pozwany twierdził , że nie może wydać powodowi żadnych rzeczy , ponieważ nie wie które należą do nich , a które do pozwanej. Pozwana telefonicznie podała , że wyda powodowi rzeczy znajdujące się na terenie działki po powrocie do kraju w styczniu 2011r. Pozwana przebywała w Irlandii i nie wiedziała co znajduje się na terenie nieruchomości.

W dniu 16 września 2010 r. powód wystąpił z pozwem o przeniesienie własności nieruchomości w związku z odwołaniem darowizny.

We wrześniu 2010r. na działce pozwanych miał miejsce pożar , w wyniku którego zniszczeniu uległ budynek gospodarczy wraz z zawartością , stwierdzono także próbę podpalenia budynku mieszkalnego. Pozwana podejrzewała o ten czyn powoda , lecz w toku dochodzenia sprawy nie ustalono.

Po powrocie do kraju w styczniu 2011r. pozwana stwierdził , że większość rzeczy znajdujących się na nieruchomości należy do niej .Wówczas powód złożył zawiadomienie o przywłaszczeniu na jego szkodę budynku gospodarczego oraz maszyn narzędzi budowlanych i rolniczych o łącznej wartości 56.000zł. Odmówiono wszczęcia dochodzenia w tej sprawie.

W sądzie Rejonowym w Sieradzu zawisła sprawa IIK 834/10 z oskarżenia prywatnego powoda przeciwko pozwanemu o spowodowanie obrażeń ciała. W toku tego postępowania pozwany był kilkakrotnie badany psychiatrycznie. Biegli psychiatrzy stwierdzili ,iż powód od wielu lat cierpi na chorobę psychiczną – uporczywe , utrwalone zaburzenia urojeniowe .

W dni 28 kwietnia 2011r. pozwani robili porządki wiosenne na terenie swojej nieruchomości paląc stare gałęzie i liście .Powód zgłosił zaproszenie ognia .Na posesję przyjechali funkcjonariusze policji i straży pożarnej. Pozwani oświadczyli , iż na ich działce uległa spaleni jedynie sucha trawa i kilka spróchniałych desek nie przedstawiających żadnej wartości materialnej. Powód oskarżył pozwanych , iż doszło do celowego spalenia przedmiotów należących do niego oraz jego ojca J. Ś. .Twierdził , że z terenu posesji zniknęły jego rzeczy o wartości około 12.000złoty.

Pozwani uporządkowali działkę , stare maszyny rolnicze oddali na złom. Pozostałe na działce warzywa i owoce uległy naturalnemu zniszczeniu.

W rozpoznawanej sprawie powodowie dochodzili od pozwanych wydania 200 ruchomości enumeratywnie wymienionych na k 332-337 akt , o łącznej wartości 122.925 zł.

Przy takich ustaleniach stanu faktycznego Sąd I instancji wywiódł , iż w rozpoznawanej sprawie brak jest podstaw do uwzględnienia żądania pozwu o wydanie ruchomości , czy też zasądzenia równowartości ruchomości objętych żądaniem wydania .

Powodowie wykazali tytuł własności do zaledwie znikomej części rzeczy objętych pozwem , są to dowody zakupu z lat 1993 – 2011r.

Powodowie nie wykazali jakie ruchomości pozostawały na terenie działki pozwanych w dniu , w którym utracili oni dostęp do nieruchomości w sierpniu 2010 r. Nadto znaczna liczba ruchomości uległa zniszczeniu na skutek okoliczności za które pozwani nie ponoszą odpowiedzialności – pożar , naturalne zużycie czy też biodegradacja .

Pozwani nie posiadali ruchomości objętych pozwem w dacie wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie.

Powodowie nie przedstawili dowodów na okoliczność wartości ruchomości według cen z daty orzekania a stanu z momentu utracenia posiadania na rzecz pozwanych , natomiast w toku wcześniejszych postępowań karnych powodowie wskazywali różne wartości ruchomości – od 56.000zł do 12.000zł , w mniejszej sprawie dochodzili od pozwanych kwoty 122,925 zł .

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji nie znalazł podstaw do uwzględnienia roszczenia windykacyjnego / art. 222§1 k.c. / , czy też odszkodowawczego .

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia wnieśli powodowie .

Skarżący zarzucili rozstrzygnięciu :

sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego – w szczególności poprzez przyjęcie , iż powodowie nie wykazali jakie ruchomości stanowiące ich własność, pozostały na terenie działki pozwanych w miejscowości L. w sierpniu 2010r. oraz jaka była ich wartość.

W konkluzji obu apelacji skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu.

Na rozprawie w dniu 23 stycznia 2014r. pełnomocnik powodowa poparł apelację i wniósł o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył , co następuje :

Obie apelacje są bezzasadne.

Wbrew zarzutom podniesionym w obu apelacjach Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego , znajdujących pełne oparcie w zebranym w sprawie materiale dowodowym ocenionym bez przekroczenia granic

swobodnej oceny dowodów wyznaczonej dyspozycją art. 233 § 1k.p.c. i trafnie określił konsekwencje prawne z nich wynikające.

Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje ustalenia stanu faktycznego i rozważania poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne bez konieczności ponownego ich przytaczania .

W rozpoznawanej sprawie powodowie oparli swoje roszczenia o treść przepisu art.222 § 1 k.c. , zgodnie z którym właściciel może żądać od osoby , która włada faktycznie jego rzeczą , ażeby rzecz została mu wydana , chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą. Roszczenia windykacyjne chronią własność i wynikają z prawa własności – prawo własności jest zatem przesłanką ich dochodzenia. Właściciel, który dochodzi roszczenia windykacyjnego musi wykazać , że prawo własności mu przysługuje / ar. 6 k.c./ .

W rozpoznawanej sprawie powodowie żądali wydania dwustu ruchomości enumeratywne wymienionych na k. 332 – 337 akt , jednakże jedynie w stosunku co do kilku ruchomości zdołali przedstawić dowody iż ruchomości objęte żądaniem pozwu stanowiły kiedykolwiek ich własność : i tak powodowie przedstawili umowę kredytową z 2003 r. dotyczącą zakupu pilarki spalinowej, paragony dotyczące zakupu w listopadzie 2006 r. gwoździ za łączną kwotę 250,4zł. , umowę kredytową na zakup zamrażarki Mors z 1993 r. , paragon dotyczący zakupu za kwotę 64,77 zł. we wrześniu 2002 r. szlifierki , paragon dotyczący zakupu we wrześniu 2011 części samochodowych za sumę 150,45zł. , fakturę dotyczącą zakupu w dniu 24 maja 2001r. elementów instalacji hydraulicznej za kwotę 393,63zł. ,fakturę dotyczącą zakupu w dniu 10 lipca 2003r. blachy i elementów montażu dachu za kwotę 3061,29zł., pokwitowanie wpłaty za materiały budowlane w dniu 29 kwietnia 2004r. 11.029,50zł., faktury dotyczące zakupu w kwietniu 2004 r. cegły na kwotę 4488zł. , fakturę zakupu w dniu 12 lipca 2009r. kosi spalinowej za kwotę 399zł., paragon dotyczący zakupu w dniu 26 października 2009r. frezów kryształowych za kwotę 122 zł., dokument przewozowy dotyczący zakupu w październiku 2009r. strugarki grubościówki za kwotę 1065zł , dokument przewozowy dotyczący zakupu w lipcu 2010r.narzędzi za kwotę 180zł. , fakturę dotyczącą zakupu w dniu 12 lutego 2001r. zamrażarki za kwotę 1199zł.

Należy przy tym zauważyć ,iż paragon z września 2011 r. dokumentujący zakup części samochodowych/ -k. 224/ , dotyczy okresu , kiedy powodowie nie mieli już dostępu do nieruchomości pozwanych.

Nadto powodowie przedstawili fotografie z okresu sprzed konfliktu między stronami przedstawiające budynek gospodarczy , w którego wnętrzu widocznych było kilka maszyn stolarskich , opony skrzynki narzędziowe , stare meble i ubrania oraz kilka sprzętów ,a także zdjęcia znajdujących się na posesji dwóch maszyn rolniczych.

Przesłuchiwani na wniosek powodów świadkowie – ojciec powoda J. Ś. i brat powoda L. Ś. potwierdzili własność powoda i fakt przechowywania na działce heblarki, strugarki, krajcegi , przegrabiarki , maszyny do przerzucania siana , suszarki ciągnikowej kosiarki i betoniarki wskazując przede wszystkim na fakt , iż powód posiadał maszyny stolarskie i rolnicze. Jednocześnie jednak świadkowie Ci podali , iż większość ruchomości znajdowała się w budynku gospodarczym i najprawdopodobniej uległa spaleni podczas pożaru we wrześniu 2010r.

Zgodzić należy się zatem z Sądem I instancji , iż powodowie nie zdołali wykazać nawet tego , że wszystkie objęte żądaniem pozwu ruchomości o łącznej wartości 122.925 zł stanowiły ich własność , jak również nie zdołali wykazać , że istotnie wartość ruchomości objętych żądaniem pozwu na chwilę obecną wynosiła 122.925 zł.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego od sierpnia 2010 r. pomiędzy stronami zaistniał konflikt , którego konsekwencją było także szereg postępowań , gdzie powodowie podawali wartości ruchomości pozostawionych na nieruchomości pozwanych .Te wartości różniły się w sposób istotny – od 12.000zł / kwiecień 2011 r./ poprzez 56.000zł /styczeń 2011 r./ do 122.925 zł w chwili obecnej .

W tym stanie rzeczy nie sposób przyjąć ,iż rzeczywista wartość ruchomości objętych pozwem według ich stanu na sierpień 2010 a cen na chwilę obecna wynosiła 122.925 zł.

Powodowie nie zdołali także wykazać , że w chwili w której pozbawieni zostali dostępu do nieruchomości / sierpień 2010 r./ wszystkie ruchomości objęte pozwem w niniejszej sprawie znajdowały się na nieruchomości pozwanych , jak również że ruchomości te pozostają w posiadaniu pozwanych chwili obecnej.

Z zeznań samych powodów wynika , że w chwili obecnej na posesji pozwanych pozostały jedynie resztki cegły , pustaków, drewna , dwie budy dla psów oraz betonowe słupy należące do ojca poda J. Ś..

Jest okolicznością niekwestionowaną , że do sierpnia 2010r. nieruchomość pozostawała pod pieczęcią powodów .Pozwani mieszkali w tym czasie poza granicami kraju pozbawieni byli kontroli nad tym co i w jakim stanie znajdowało się na posesji, co zostało zniszczone , uszkodzone czy zabrane w inne miejsce .Nadto we wrześniu 2010r. budynek gospodarczy / w którym według twierdzeń samych powodów znajdowała się większość przechowywanych rzeczy / wraz z zawartością uległ zniszczeniu w wyniku pożaru.

Rację ma Sąd I instancji w tym zakresie , iż pomimo tego że zakup materiałów przeznaczonych do budowy i wykończenia domu dokonywany był przez powoda to jednak budowa odbywała się na działce stanowiącej własność pozwanych .Jak wynika z materiału dowodowego zebranego w sprawie pozwani współfinansowali zakup tych materiałów.

Zgodzić należy się z Sądem I instancji i w tym zakresie , że powodowie nie wykazali jakie ruchomości pozostawały na terenie nieruchomości pozwanych w dniu ,w którym powodowie utracili dostęp do tej nieruchomości.

Jest również okolicznością niekwestionowaną przez powodów , iż znaczna część ruchomości objętych żądaniem pozwu uległa zniszczeniu na skutek pożaru budynku gospodarczego we wrześniu 2010r, za który to pożar pozwani nie ponoszą odpowiedzialności .

Część rzeczy objętych pozwem uległa naturalnemu zużyciu , czy też biodegradacji – stare , nieużywane maszyny rolnicze i sprzętarka zostały przez pozwanych przekazane na złom.

W tym stanie rzeczy zgodzić należy się z Sądem I instancji , iż brak jest podstaw do uwzględnienia roszczenia windykacyjnego czy też sformułowanego przez powodów roszczenia ewentualnego o zasądzenia kwoty 122.925zł.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalił obie apelacje powodów jako bezzasadne na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego w zakresie zasądzenia od pozwanych na rzecz powódki zwrotu kosztów zastępstwa procesowego postępowaniu apelacyjnych Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z §13 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu / tekst jedn. Dz. U. z 2013r. , poz.461/.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie §19 w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust.1 pkt 2 powołanego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.